

Załącznik nr 1

Wyniki badań ankietowych gmin

Przedmiot analizy:

1. Struktura działalności gospodarczej w gminach w układzie wielkości udziału w gospodarce gminy
 - przemysłu
 - budownictwa
 - rolnictwa
 - handlu
 - transportu
 - usług
 - pozostałych
2. Najbardziej i najmniej dynamicznie rozwijające się rodzaje działalności gospodarczej w gminach według ww. rodzajów.
3. Podmioty gospodarcze zlokalizowane w gminach uznane przez respondentów za innowacyjne (w systemie PKD).
4. Znamiona innowacyjności wskazanych w pkt. 3 podmiotów w podziale na:
 - nowe linie technologiczne
 - nowe produkty
 - nowe rozwiązania techniczno-technologiczne
 - produkty o podwyższonych parametrach jakościowych
 - nowe formy organizacyjne
 - inne cechy
5. Podmioty (branże) w fazie procesu inwestycyjnego, których działalność miała istotne znaczenie dla poprawy sytuacji gospodarczej w gminie (układ PKD).
6. Podmioty gospodarcze o istotnym znaczeniu dla gospodarki uznane przez respondentów za rozwojowe (układ PKD).
7. Podmioty uznane za rozwojowe w gminach wg branż.
8. Podmioty o kapitale zagranicznym lub mieszanym zlokalizowane w gminach (wg ilości podmiotów, PKD i kraju pochodzenia).
9. Ocena (wg respondentów) konkurencyjności produktów firm z kapitałem na rynku krajowym i zagranicznym.
10. Podmioty gospodarcze nowo powstałe w gminach w okresie transformacji w oparciu o kapitał zagraniczny lub / i krajowy.
11. Dynamika rozwoju sektora MSP w podziale na produkcję, handel i usługi przy uwzględnieniu podziału na branże.
12. Duże przedsiębiorstwa będące źródłem innowacji dla sektora MŚP w gminach.
13. Przebieg procesów restrukturyzacji rolnictwa w gminach wraz ze wskazaniem jego charakterystyki.
14. Kierunki eksportu zagranicznego produktów rolniczych wytwarzanych w gminie.
15. Obszary będące przedmiotem oferty dla inwestorów z podaniem struktury, wielkości i rodzajów uzbrojenia.
16. Polityka w gminach na rzecz pozyskania inwestorów ze wskazaniem prowadzonych rodzajów działalności.

17. Występowanie w gminach parków technologicznych, przemysłowych i inkubatorów.
18. Występowanie w gminach skupisk przedsiębiorstw o tym samym lub zbliżonym profilu produkcji.
19. Więzi kooperacyjne między lokalnymi przedsiębiorcami w gminach.
20. Występowanie w gminach lokalnych produktów posiadających certyfikaty jakości ze wskazaniem rodzaju certyfikatu i branży.
21. Występowanie w gminach produktów lokalnych, które uzyskały wyróżnienia, medale, bądź wygrały konkursy.
22. Niewykorzystane zasoby w gminach mogące stać się w przyszłości nośnikiem rozwoju.
23. Rodzaje działalności w gminie będące rozwijać się w przyszłości.
24. Posiadanie przez gminy opracowanej strategii rozwoju.

1. Struktura działalności gospodarczej w gminach w układzie wielkości udziału w gospodarce gminy, przemysłu, budownictwa, rolnictwa, handlu, transportu, usług i pozostałych

Przemysł

Wśród 68 gmin, które wzięły udział w badaniach, najwyższy udział przemysłu odnotowano w Radomsku (54%) - powiat Radomski, Rząśni (51%) - powiat Pajęczański oraz Żychlinie (36%) – powiat Kutnowski.

W 5 gminach udział przemysłu kształtował się na poziomie 15-17% należały do nich:

- Dalików powiat Poddębicki,
- Skierniewice powiat Skierniewicki,
- Bolimów powiat skierniewicki,
- Moszczenica powiat Piotrkowski,
- Łask powiat Łaski.

W pozostałych, tj. 60 gminach, udział przemysłu kształtował się w granicach 0-6%, przy czym w 25 gminach nie odnotowano występowania przemysłu.

Budownictwo

Udział budownictwa w gospodarce gminy był najwyższy w 6 gminach:

- Skierniewice (17%) powiat Skierniewicki
- Białaczów (15%) powiat Opoczyński
- Będków (15%) powiat Tomaszowski
- Dobroń (15%) powiat Pabianicki
- Dalików (10%) powiat Pabianicki
- Łask (15%) powiat Łaski

W 90% badanych gmin nie stwierdzono występowania budownictwa.

Transport

Udział transportu w gospodarce gminy w 5 gminach przekroczył 10%. Należały do nich:

- Przedbórz (46%) powiat Radomski
- Wieluń (18%) powiat Wieluński
- Łęczyca (15%) powiat Łęczycki
- Rawa Maz. (15%) powiat Rawski
- Łask (15%) powiat Łaski

W 19 gminach udział transportu wynosił od 5-94%, w pozostałych przyjmował wielkości nieznaczące, przy czym w 14 gminach nie odnotowano występowania transportu w strukturze gospodarczej gminy.

Usługi

Udział usług w strukturze gospodarki przekroczył 20% w następujących 14 gminach:

- Poświętne (63%) powiat Opoczyński
- Inowlódz (35%) powiat Tomaszowski
- Tomaszów Maz. (24%) powiat Tomaszowski

- Łowicz (32%) powiat Łowicki
- Moszczenica (60%) powiat Piotrkowski
- Ręczno (40%) powiat Piotrkowski
- Łęczyca (50%) powiat Łęczycki
- Kamieńsk (40%) powiat Radomszczański
- Uniejów (30%) powiat Poddębicki
- Dalików (30%) powiat Poddębicki
- Andrespol (93%) powiat Łódzki Wschodni
- Wieluń (22%) powiat Wieluński
- Żytno (20%) powiat Radomszczański
- Burzenin (20%) powiat Sieradzki

W 26 gminach udział usług kształtował się poniżej 10%, w tym w 5 na poziomie 0%.

Handel

Udział handlu w gospodarce gmin był stosunkowo wysoki. W 25 (na 68 badanych) gminach przekroczył on poziom 20%. Przy czym w 10 gminach kształtował się na poziomie 30-80%. Były to następujące gminy:

- Gidle (80%) powiat Radomszczański
- Przedbórz (43%) powiat Radomszczański
- Tuszyn (57%) powiat Łódzki Wschodni
- Andrespol (35%) powiat Łódzki Wschodni
- Łowicz (48%) powiat Łowicki
- Ręczno (35%) powiat Piotrkowski
- Łask (35%) powiat Łaski
- Skierniewice (33%) powiat Skierniewicki
- Konopnica (30%) powiat Wieluński
- Burzenin (30%) powiat Sieradzki

Tylko w 11 gminach udział handlu w strukturze gospodarczej gminy kształtował się na poziomie poniżej 10%.

Rolnictwo

Rolnictwo ma dominujący udział w strukturze gospodarczej 68 gmin województwa łódzkiego. W 40 gminach kształtował się na poziomie 50-93%. Wśród tych gmin 12 gmin wykazało udział rolnictwa na poziomie równym i wyższym od 80%. Były to następujące gminy:

- Witonia (93%) powiat Łowicki
- Kocierzew Pd. (92%) powiat Łowicki
- Chańsko (90%) powiat Łowicki
- Kiernozia (85%) powiat Łowicki
- Bielawy (80%) powiat Łowicki
- Dmosin (90%) powiat Brzeziński
- Daszyna (90%) powiat Łaski
- Warta (85%) powiat Sieradzki
- Regnów (80%) powiat Rawski
- Głuchów (80%) powiat Kutnowski
- Łubice (80%) powiat Wieruszowski

2. Najbardziej i najmniej dynamicznie rozwijające się rodzaje działalności gospodarczej

a) Najbardziej dynamicznie rozwijające się rodzaje działalności

Spośród 68 gmin, 25% wskazało na usługi jako najbardziej dynamicznie rozwijający się rodzaj działalności, na drugim miejscu było rolnictwo – 14% wskazań, a następnie przemysł – 12%, handel – 11%, transport – 7% oraz budownictwo – 5%.

Usługi

W grupie gmin, które wskazały usługi jako najbardziej dynamicznie rozwijającą się gałąź gospodarki znalazły się:

- Krzyżanów powiat Kutnowski
- Burzenin powiat Sieradzki
- Wróblew powiat Sieradzki
- Warta powiat Sieradzki
- Klonowa powiat Sieradzki
- Głowno powiat Zgierski
- Białaczów powiat Opoczyński
- Kiernozia powiat Łowicki
- Bielawy powiat Łowicki
- Będków powiat Tomaszowski
- Tomaszów Maz. powiat Tomaszowski
- Buczek powiat Łaski
- Dobroń powiat Pabianicki
- Tuszyn powiat Łódzki Wschodni
- Wieuń powiat Wieluński
- Rząśnia powiat Pajęczański
- Brzeziny powiat Brzeziński

Rolnictwo

Rolnictwo uznane za najbardziej dynamicznie rozwijającą się działalność gospodarczą w następujących gminach:

- Kamieńsk powiat Radomszczański
- Przedbórz powiat Radomszczański
- Kobieles Wlk. powiat Radomszczański
- Łęczyca powiat Łęczycki
- Uniejów powiat Poddębicki
- Konopnica powiat Wieluński
- Oporów powiat Kutnowski
- Żychlin powiat Kutnowski
- Widawa powiat Łaski

Przemysł

Przemysł był najbardziej dynamicznie rozwijającą się działalnością gospodarczą w następujących gminach:

- Bolimów powiat Skierniewicki
- Inowódz powiat Tomaszowski
- Budziszewice powiat Tomaszowski
- Opoczno powiat Opoczyński
- Radomsko powiat Radomszczański
- Ładzice powiat Radomszczański
- Łubnice powiat Wieruszowski
- Strzelce powiat Pajęczański

Handel

Do gmin, które uznały handel za najszybciej rozwijającą się działalność, należały:

- Moszczenica powiat Piotrkowski
- Głuchów powiat Skierniewicki
- Żytno powiat Radomszczański
- Pajęczno powiat Pajęczański
- Chąšno powiat Łowicki
- Bedlno powiat Kutnowski
- Dąbrowice powiat Kutnowski
- Nowe Ostrowy powiat Kutnowski

Transport

Transport wykazywał największą dynamikę w następujących gminach:

- Stryków powiat Zgierski
- Ozorków powiat Zgierski
- Gidle powiat Radomszczański
- Rawa Maz. powiat Rawski
- Brzeźno powiat Sieradzki
- Grabica powiat Piotrkowski
- Sokolniki powiat Wieruszowski

Budownictwo

Budownictwo wskazała najmniejsza liczba gmin:

- Andrespol powiat Łódzki Wschodni
- Skierniewice Powiat Skierniewicki
- Łask powiat Łaski
- Krośniewice powiat Kutnowski

b) Rodzaje działalności gospodarczej wykazujące najniższą dynamikę rozwoju

35% gmin uznało, iż na ich obszarze najmniej dynamicznie rozwija się handel, 28% gmin wskazało na rolnictwo, 18% na usługi a 10% na przemysł.

Porównując oba zestawienia, należy stwierdzić, iż zbliżona liczba gmin uznała przemysł za najbardziej jak i najmniej rozwijający się rodzaj działalności. Odnotować

także należy, iż znacznie więcej gmin wskazało rolnictwo jako najmniej dynamicznie rozwijający się rodzaj działalności aniżeli odwrotnie. Znaczną przewagę w liczbie gmin, które uznały go za najmniej dynamiczny, miał handel (35% do 11%).

3. Podmioty gospodarcze zlokalizowane w gminach uznane przez respondentów za innowacyjne

Spośród 68 badanych gmin, 40 (co stanowi 60%) wskazało na występowanie na ich terenie podmiotów innowacyjnych, Największą ich liczbę odnotowano w:

- Tomaszowie Maz.	powiat Tomaszowski	- 7
- Inowłodzu	powiat Tomaszowski	- 4
- Dobroniu	powiat Pabianicki	- 5
- Białej Rawskiej	powiat Rawski	- 4
- Bielawach	powiat Łowicki	- 4
- Andrespolu	powiat Łódzki Wsch.	- 4
- Łasku	powiat Łaski	- 4
- Strykowie	powiat Zgierski	- 4
- Żychlinie	powiat Kutnowski	- 3

W pozostałych gminach liczba podmiotów uznanych za innowacyjne wynosiła od 3 do 1.

Wśród podmiotów uznanych za innowacyjne były producenci płytek ceramicznych, transformatorów, artykułów spożywczych, szkła gospodarczego, butów, paszy, mebli, energii, drewna a także hodowcy roślin oraz studia mody, piekarnie i masarnie. Wskazuje to na dużą różnorodność działalności gospodarczej, do której respondenci odnieśli pojęcie innowacyjności, które w ankiecie była przez jej autorów sprecyzowane.

4. Znamiona innowacyjności wskazanych w pkt. 3 podmiotów w podziale:

- nowe linie technologiczne,
- nowe produkty,
- nowe rozwiązania techniczno-technologiczne,
- produkty o podwyższonych parametrach jakościowych,
- nowe formy organizacyjne,
- inne cechy.

Wśród znamion innowacyjności występujących w przedsiębiorstwach uznanych za innowacyjne w gminach w 28 jednostkach gospodarczych (zlokalizowanych w 18 gminach) odnotowano wykorzystanie nowych rozwiązań techniczno-technologicznych. Kolejna najliczniejsza grupa 19 przedsiębiorstw zlokalizowanych w 12 gminach charakteryzowała się wytwarzaniem produktów o podwyższonych parametrach jakościowych. W 18 przedsiębiorstwach (w 12 gminach) wprowadzono nowe produkty, w 9 firmach (w 5 gminach) zastosowano nowe formy organizacyjne, 4 przedsiębiorstwa (w 2 gminach) zakupiły nowe linie technologiczne, w 1 firmie wprowadzono innowacyjne wzornictwo i technologie. Jak wykazały badania, innowacyjność przedsiębiorstw zlokalizowanych w gminach województwa łódzkiego

przejawia się głównie stosowaniem nowych rozwiązań techniczno-technologicznych oraz wytwarzaniem nowych produktów i produktów o podwyższonych parametrach jakościowych.

5. Podmioty (branże) w fazie procesu inwestycyjnego, których działalność będzie miała istotne znaczenie dla poprawy sytuacji gospodarczej w gminie

W grupie 68 gmin województwa łódzkiego – 29 z nich (tj. 43% zbioru) wykazało istnienie podmiotów gospodarczych będących w fazie procesu inwestycyjnego mających istotne znaczenie dla poprawy sytuacji gospodarczej. Największą ilość takich podmiotów w liczbie 3 wskazały następujące gminy:

- Rawa Maz. powiat Rawski
- Stryków powiat Zgierski
- Inowódz powiat Tomaszowski
- Sokolniki powiat Wieruszowski
- Ręczno powiat Piotrkowski
- Andrespol powiat Łódzki Wschodni
- Łęczyca powiat Łęczycki
- Bielawy powiat Łowicki

W pozostałych gminach wskazywano na 2 przedsiębiorstwa (9 gmin) i 1 przedsiębiorstwo (11 gmin).

Badając podmioty w fazie procesu inwestycyjnego pod względem przynależności do branży, stwierdzono, iż w największej liczbie gmin, tj. 15, reprezentowały one produkcję artykułów spożywczych i napojów, w 3 gminach były to przedsiębiorstwa z branży produkcji drewna i wyrobów z drewna, w 3 gminach firmy reprezentowały handel hurtowy i detaliczny, w 3 gminach produkcję z surowców niemetalicznych, w 3 gminach były to firmy budowlane, w 3 gminach przedsiębiorstwa w fazie procesu inwestycyjnego były związane z rolnictwem i łowiectwem łącznie z działalnością usługową. W pozostałych gminach (w liczbie po 1 gminie) była to działalność z zakresu górnictwa węgla kamiennego i brunatnego (Rząśnia – KWB odkrywka Szczerców), produkcji maszyn i aparatury elektrycznej (Łęczyca), wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (Kamieńsk – elektrownia wiatrowa), produkcja wyrobów chemicznych (Stryków). W 5 gminach w procesie inwestycyjnym były firmy związane z działalnością wspomagającą transport i związaną z turystyką.

W gminach w fazie procesu inwestycyjnego były podmioty gospodarcze – hotele i restauracje, a także z zakresu transportu lądowego i rurociągowego.

Liczba gmin, które wskazały na występowanie podmiotów w trakcie procesu inwestycyjnego nie przekracza 50%, a branże, w których podejmowane są inwestycje, nie należą do uznawanych powszechnie za innowacyjne.

6. Podmioty gospodarcze o istotnym znaczeniu dla gospodarki uznane za rozwojowe

38 gmin (tj. 55%) spośród 68 potrafiło wskazać jednostki gospodarcze o istotnym znaczeniu dla gospodarki, które uznano za rozwojowe. Po trzy takie jednostki wytypowano w gminach:

- Bielawy powiat Łowicki
- Bolimów powiat Skierniewicki
- Łęczyca powiat Łęczycki
- Osjaków powiat Wieluński
- Sokolniki powiat Wieruszowski
- Stryków powiat Zgierski

Należy stwierdzić, iż w gminach tych wskazano także największą liczbę podmiotów będących w trakcie procesu inwestycyjnego, przy czym nie we wszystkich przypadkach były to te same przedsiębiorstwa. Gminy te także wykazały istnienie na swoim obszarze podmiotów, które można uznać za innowacyjne. Jednakże w tym przypadku w gminach Bielawy, Bolimów, Sokolniki, Stryków lista podmiotów gospodarczych uznanych za innowacyjne pokrywała się z listą podmiotów uznanych za rozwojowe. Wyjątkiem były gminy Osjaków i Łęczyca, gdzie firmy innowacyjne nie zostały uznane za rozwojowe.

W przypadku 14 gmin wskazano na 2 podmioty gospodarcze, natomiast 18 gmin uznało, iż na ich obszarze występuje tylko jeden podmiot gospodarczy posiadający potencjał rozwojowy. Również w tych przypadkach nie zawsze występuje zbieżność przedsiębiorstw uznanych za rozwojowe, będących w fazie procesu inwestycyjnego i określonych jako rozwojowe.

7. Podmioty gospodarcze uznane za rozwojowe w gminach według branż

Najwięcej, tj. 20 gmin, uznało za rozwojowe przedsiębiorstwa branży spożywczej. Występowała w tym przypadku analogia do największej liczby firm w trakcie procesu inwestycyjnego, w której znalazły się także firmy tej branży. W 6 gminach przedsiębiorstwa rozwojowe należały do branży odzieżowej, w 4 gminach były to przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją wyrobów niemetalicznych, rolnictwem i handlem. W trzech gminach za rozwojowe uznano firmy związane z budownictwem. Wyraźnie zatem za rozwojowe uznaje się firmy branży spożywczej związane z ukształtowaną strukturą gospodarczą zdominowaną przez rolnictwo.

8. Podmioty o kapitale zagranicznym lub mieszanym zlokalizowane w gminach według ilości podmiotów, branży i kraju pochodzenia kapitału

Na obszarze 21 gmin (32%) spośród 68 zlokalizowane były przedsiębiorstwa o kapitale zagranicznym lub mieszanym. Najwięcej takich podmiotów zlokalizowanych było w następujących gminach:

- Tomaszów Maz. powiat Tomaszowski	- 10 przedsiębiorstw
- Radomsko powiat Radomszczański	- 6 przedsiębiorstw

- Rawa Maz.	powiat Rawski	- 5 przedsiębiorstw
- Stryków	powiat Zgierski	- 4 przedsiębiorstwa
- Opoczno	powiat Opoczyński	- 3 przedsiębiorstwa
- Tuszyn	powiat Łódzki Wschodni	- 3 przedsiębiorstwa
- Łęczyca	powiat Łęczycki	- 2 przedsiębiorstwa
- Widawa	powiat Łaski	- 2 przedsiębiorstwa
- Żychlin	powiat Kutnowski	- 2 przedsiębiorstwa

Zatem w 4 przypadkach na 9 największa liczba przedsiębiorstw o kapitale zagranicznym zlokalizowana była w siedzibach powiatów. W nich działa większość firm zagranicznych. 12 gmin wykazało funkcjonowanie 1 podmiotu zagranicznego. Interesującym jest, iż firmy te tylko w niewielkim zakresie reprezentowały przemysł spożywczy lub były związane z rolnictwem. Wśród firm zagranicznych działających w badanych gminach znaleźli się producenci wyrobów metalowych, włókienniczych, płytek ceramicznych, maszyn i aparatury elektrycznej, pojazdów mechanicznych, wyrobów farmaceutycznych oraz wyrobów z tworzyw sztucznych a także odzieży. Wśród krajów pochodzenia kapitału znalazły się; Francja, Włochy, USA, Anglia, Niemcy, Kanada oraz kraje Skandynawskie i Beneluxu.

9. Ocena (wg respondentów) konkurencyjności produktów firm z kapitałem zagranicznym na rynku krajowym i zagranicznym

17 gmin - tj. 25% gmin na obszarze których działają firmy o kapitale zagranicznym - uznało ich produkty za konkurencyjne na rynku krajowym i zagranicznym. Pozostałe gminy nie potrafiły udzielić odpowiedzi. Do gmin, które uznały produkty firm zagranicznych należą: Moszczenica, Stryków, Łęczyca, Konopnica, Widawa, Andrespol, Opoczno, Radomsko, Ozorków, Krośniewice, Tuszyn, Tomaszów Mazowiecki, Wieluń, Żychlin, Daszyna, Rawa Mazowiecka.

10. Podmioty gospodarcze nowo powstałe w gminach w okresie transformacji w oparciu o kapitał zagraniczny i/lub krajowy

Badania wykazały, iż w 9 gminach stanowiących 14% z 68 gmin, które wypełniły ankietę, w okresie transformacji powstały nowe podmioty w oparciu o kapitał krajowy i zagraniczny. Najwięcej nowo powstałych jednostek odnotowano w następujących gminach:

- Stryków	powiat Zgierski	- 3 podmioty
- Ozorków	powiat Zgierski	- 1 podmiot
- Tomaszów Maz.	powiat Tomaszowski	- 2 podmioty
- Radomsko	powiat Radomskiego	- 2 podmioty
- Żychlin	powiat Kutnowski	- 2 podmioty
- Sokolnik	powiat Wieruszowski	- 2 podmioty
- Opoczno	powiat Opoczyński	- 1 podmiot
- Rawa Maz.	powiat Rawski	- 1 podmiot
- Wieluń	powiat Wieluński	- brak danych

11. Dynamika rozwoju sektora MŚP w podziale na produkcję, handel i usługi

Dynamiczny rozwój sektora MSP wystąpił w 19% ankietowanych gmin, przy czym w grupie tej 77% wskazywało na dynamiczny rozwój MŚP w handlu, 69% w usługach oraz 54% w produkcji. W usługach dominowały firmy świadczące usługi budowlane, hotelowe i gastronomiczne, natomiast w produkcji przeważały firmy branży spożywczej, odzieżowej i włókienniczej (po 1 wskaźniku). Większość gmin, które wskazywały na dynamiczny (8) charakter sektora MŚP miała status administracyjny miasto-gmina.

Gminy, w których występował dynamiczny rozwój sektora MSP, to:

- Biała Rawska powiat Rawski
- Rawa Maz. powiat Rawski
- Brzeziny powiat Brzeziński
- Burzenin powiat Sieradzki
- Osjaków powiat Wieluński
- Skierniewice powiat Skierniewicki
- Sokolniki powiat Wieruszowski
- Tomaszów Maz. powiat Tomaszowski
- Radomsko powiat Radomszczański
- Opoczno powiat Opoczyński
- Widawa powiat Łaski
- Andrespol powiat Łódzki Wschodni

Jak wykazują badania, żaden z powiatów nie charakteryzował się występowaniem gmin, w których wystąpił dynamiczny rozwój sektora MSP. Zjawisko miało charakter rozproszonej przestrzeni.

12. Duże przedsiębiorstwa będące źródłem innowacji dla sektora MSP w badanych gminach

Spośród gmin, które nadesłały wypełnione ankiety, 20% wskazało na występowanie na ich obszarze dużych jednostek gospodarczych, które są źródłem innowacji dla sektora MŚP. Należały do nich:

- Tomaszów Maz.	powiat Tomaszowski	- 4 podmioty
- Żychlin	powiat Kutnowski	- 4 podmioty
- Andrespol	powiat Łódzki Wschodni	- 3 podmioty
- Tuszyń	powiat Łódzki Wschodni	- 1 podmiot
- Sokolniki	powiat Wieruszowski	- 3 podmioty
- Brzeziny	powiat Brzeziński	- 3 podmioty
- Opoczno	powiat Opoczyński	- 2 podmioty
- Radomsko	powiat Radomszczański	- 1 podmiot

oraz

- Inowódz	powiat Tomaszowski
- Krzyżanów	powiat Kutnowski
- Bedlno	powiat Kutnowski
- Grabów	powiat Łaski

- Wieluń powiat Wieluński
 - Rząśnia powiat Pajęczański
- które, nie wskazały z nazwy podmiotów ani ich liczby.

Duże podmioty uznane za źródło innowacji reprezentowały różne rodzaje działalności, takie jak: produkcja wyrobów z surowców niemetalicznych (ceramika Paradyż), poprzez produkcje artykułów spożywczych i napojów, maszyn i aparatury elektrycznej, wyrobów futrzarskich oraz podmioty świadczące usługi hotelarskie i gastronomiczne. 60% gmin wskazało na brak na ich obszarze dużych jednostek gospodarczych, które byłyby źródłem dla sektora MŚP. Za główne przyczyny takiej sytuacji gminy uznały brak współpracy (7%), brak dużych przedsiębiorstw (7%), niezdrową konkurencję (4%), niedostatek kapitału (3%), brak przepływu informacji (3%) oraz brak zaufania, brak podobnych branż, niekorzystną lokalizację, brak sektora MŚP (po 1%). Połowa gmin nie odpowiedziała, co jest przyczyną tego stanu rzeczy.

13. Przebieg procesów restrukturyzacji rolnictwa w gminach ze wskazaniem jego charakterystyki

Spośród gmin, które udzielił odpowiedzi, 28% tj. 19 gmin nie wskazało na jakiegokolwiek znamiona procesów restrukturyzacji rolnictwa, 61% tj. 47 gmin uznało, iż takie procesy mają miejsce. Jedna gmina stwierdziła, iż nie posiada na ten temat informacji, a jedna (Rawa Maz.) nie może być objęta takimi procesami ze względu na brak terenów użytkowanych rolniczo. Proces restrukturyzacji rolnictwa mógł zachodzić poprzez prywatyzację, powiększenie gospodarstw, scalanie gruntów, powstawanie i rozwój gospodarstw specjalistycznych, nowe uprawy, wykorzystywanie nowych technologii i technik produkcji, modernizację obiektów, dywersyfikację działalności i stosowanie nowych technik zarządzania. Maksymalnie na terenie gmin wskazano 4 rodzaje przekształceń w sferze restrukturyzacji rolnictwa. Do gmin tych należały:

- Będków powiat Tomaszowski
- Poświętne powiat Opoczyński
- Stryków powiat Zgierski
- Strzelece powiat Kutnowski

Trzy rodzaje z wymienionych procesów zachodziły w:

- Bedlnie powiat Kutnowski
- Żychlinie powiat Kutnowski
- Brzezinach powiat Brzeziński
- Dmosinie powiat Brzeziński
- Opocznie powiat Opoczyński
- Widawie powiat Łaski

Wśród najczęściej wskazywanych charakterystyk procesów restrukturyzacji wskazywano na powiększanie gospodarstw (35 gmin) oraz powstawanie i rozwój gospodarstw specjalistycznych (19 gmin) i wdrożenie nowych upraw (15 gmin).

14. Kierunki eksportu zagranicznego produktów rolniczych wytworzonych w gminie

Badanie wykazało, iż w 35% gmin, które udzieliły odpowiedzi, produkty rolnicze wytwarzane na terenie gminy są eksportowane za granice kraju. W 15% gmin odsetek produktów eksportowanych w ogólnej liczbie wytwarzanych produktów kształtował się na poziomie 20% i więcej. Największy udział produkcji na eksport odnotowano w gminie

- Osjaków (55%) powiat Wieluński -kierunek: Niemcy, USA, Europa Wsch.
- Biała Rawska (45%) powiat Rawski - kierunek: Rosja, kraje UE;
- Dobroń (30%) powiat Pabianicki - kierunek: Benelux;
- Bielawy (70%) powiat Łowicki - kierunek: Niemcy;
- Łask (60%) powiat Łaski - kierunek: Niemcy.

Należy nadmienić, iż gminy te nie należały do grupy liderów restrukturyzacji rolnictwa.

15. Obszary będące przedmiotem oferty dla inwestorów

Z grupy 68 gmin, które udzieliły odpowiedzi, 35 gmin (tj. 53%) nie podejmuje żadnych działań mających na celu przygotowanie gruntów dla potrzeb inwestorów. Pozostałe 47% - tj. 32 gminy – takie działania prowadzą. Jedna gmina nie udzieliła odpowiedzi na pytanie. W strukturze własności terenów objętych przygotowaniem dominują grunty komunalne. Najczęściej (5%) są uzbrojone w wodociąg, 18,75% gmin deklarujących przygotowanie gruntów dla inwestorów nie podejmuje żadnych działań mających na celu wyposażenie ich w urządzenia infrastrukturalne.

Do liderów w zakresie wyposażenia terenów przygotowanych dla inwestorów w elementy uzbrojenia (wodociągi, kanalizacja, telefon, drogi, elektryczność, sieć gazowa) należą gminy:

- Andrespol (4 wskazania) powiat Łódzki Wschodni,
- Łask (6 wskazań) powiat Łaski
- Widawa (4 wskazania) powiat Łaski
- Kiernozia (4 wskazania) powiat Łowicki
- Osjaków (4 wskazania) powiat Wieluński
- Rawa Maz. (6 wskazań) powiat Rawski
- Regnów (4 wskazania) powiat Rawski
- Tomaszów Maz. (5 wskazań) powiat Tomaszowski

Przy czym wielkość terenów wśród liderów jest zróżnicowana i waha się od 0,37 km² w Rawie Mazowieckiej do 0,04 km² w Łasku.

16. Polityka w gminach na rzecz pozyskania inwestorów.

Według uzyskanych odpowiedzi 43 gminy, tj. 63% spośród tych, które wypełniły ankietę, prowadzi aktywną politykę w celu pozyskania inwestorów. 14 spośród nich nie stwierdziło w poprzednim pytaniu występowania na ich obszarze terenów specjalnie przygotowanych dla inwestorów. Wśród najczęściej prowadzonych

działań, gminy wskazywały na umieszczanie oferty w internecie (21%), preferencje podatkowe (10%) oraz inne, takie jak: udział w targach, budowa infrastruktury, sprzyjające zapisy w studiach zagospodarowania przestrzennego, aktywną gospodarkę gruntami, współpracę z wyspecjalizowanymi agencjami i organizacjami oraz mediami.

17. Występowanie w gminach parków technologicznych, przemysłowych, inkubatorów

W wyniku badania stwierdzono występowanie parków technologicznych w 5 gminach:

- Tomaszowie Mazowieckim powiat Tomaszowski
- Radomsko powiat Radomszczański
- Widawa powiat Łaski
- Stryków powiat Zgierski
- Kleszczów powiat Bełchatowski
- Łódź powiat Łódzki

18. Występowanie na terenie gmin skupisk przedsiębiorstw o tym samym lub zbliżonym profilu produkcji

W 21%, tj. 15 gminach, które odpowiedziały na ankietę, występuje skupisko jednostek gospodarczych o tym samym lub zbliżonym charakterze. Należą do nich:

- Opoczno (powiat Opoczyński) - w którym występują przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją wyrobów z surowców niemetalicznych oraz maszyn i aparatury elektrycznej;
- Żychlin (powiat Kutnowski) - stanowiący skupisko producentów artykułów spożywczych i napojów oraz będący obszarem wysokiej koncentracji działalności rolniczej;
- Łubice (powiat Wieruszowski) - skupisko producentów artykułów spożywczych i napojów
- Osjaków (powiat Wieluński),
- Pajęczno (powiat Pajęczański),
- Biała Rawska (powiat Rawski),

w których występują skupiska jednostek gospodarczych związanych z produkcją artykułów spożywczych oraz stanowią miejsca koncentracji intensywnego rolnictwa;

- Pęczniew (powiat Poddębicki) - gdzie koncentrują się producenci odzieży i wyrobów futrzarskich;
- Tomaszów Mazowiecki (powiat Tomaszowski) – koncentracja działalności gospodarczej wspomagającej transport oraz produkcji wyrobów z surowców niemetalicznych;
- Budziszewice (powiat Tomaszowski) – skupisko producentów wyrobów z surowców niemetalicznych
- Radomsko (powiat Radomszczański) – skupisko producentów drewna i wyrobów z drewna
- Rząśnia (powiat Pajęczański) – górnictwo węgla kamiennego i brunatnego;
- Widawa (powiat Łaski) oraz Wróblew (powiat Sieradzki) będące miejscem koncentracji działalności rolniczej.

Spośród gmin, które wskazywały na występowanie obszarów koncentracji producentów artykułów spożywczych oraz występowanie intensywnego rolnictwa większość część wyrobów sprzedawała za granicę, a także w gminach tych zachodziły procesy restrukturyzacji rolnictwa, chociaż z różnym nasileniem.

19. Więzi kooperacyjne między lokalnymi przedsiębiorcami

Na występowanie więzi kooperacyjnych między lokalnymi przedsiębiorcami wskazało 6 gmin, co stanowiło zaledwie 8,8% z 68 gmin, które wypełniły ankietę. Do gmin, w których odnotowano takie więzi należały:

- Tomaszów Mazowiecki powiat Tomaszowski
- Budziszowice powiat Tomaszowski
- Biała Rawska powiat Rawski
- Ozorków powiat Zgierski
- Żychlin powiat Kutnowski
- Łubice powiat Wieruszowski

Spośród nich cztery – tj. Żychlin, Tomaszów Mazowiecki, Biała Rawska i Budziszewice - były także miejscami skupisk przedsiębiorstw w zbliżonym profilu produkcji, co tłumaczy rozkład przestrzenny tego zjawiska.

20. Lokalne produkty, które uzyskały certyfikat jakości

Badania wykazały, iż w 30% (tj. w 22 gminach) wytwarza się produkty posiadające certyfikat jakości. Należą do nich:

- Opoczno powiat Opoczyński
- Krzyżanów powiat Kutnowski
- Żychlin powiat Kutnowski
- Będków powiat Tomaszowski
- Tomaszów Maz. powiat Tomaszowski
- Tuszyn powiat Łódzki Wschodni
- Andrespol powiat Łódzki Wschodni
- Dmosin powiat Brzeziński
- Brzeziny powiat Brzeziński
- Stryków powiat Zgierski
- Wieluń powiat Wieluński
- Rawa Maz. powiat Rawski
- Biała Rawska powiat Rawski
- Łask powiat Łaski
- Widawa powiat Łaski
- Brzeźno powiat Sieradzki
- Wróblew powiat Sieradzki
- Łęczyca powiat Łęczycki
- Sokolniki powiat Wieruszowski

W większości przypadków gminy te były miejscami koncentracji rodzajów działalności o zbliżonym profilu, charakteryzowały się także występowaniem więzi kooperacyjnych oraz występowaniem procesów związanych z restrukturyzacją rolnictwa, a także posiadały na swoim terenie duże jednostki gospodarcze będące źródłem innowacji dla sektora MŚP

21. Występowanie w gminach produktów lokalnych, które uzyskały wyróżnienia, medale bądź wygrały konkursy

Badania wykazały, iż na terenie 15 gmin (tj. 22%) spośród 68 gmin produkowane są wyroby nagrodzone wyróżnieniami lub medalami na targach krajowych lub zagranicznych. Do gmin tych należą:

- Biała Rawska powiat Rawski
- Rawa Maz. powiat Rawski
- Żychlin powiat Kutnowski
- Radomsko powiat Radomszczański
- Tuszyn powiat Łódzki Wschodni
- Wróblew powiat Sieradzki
- Osjaków powiat Wieluński
- Wieluń powiat Wieluński
- Sokolniki powiat Wieruszowski
- Opoczno powiat Opoczyński
- Dobroń powiat Pabianicki
- Krośniewice powiat Kutnowski
- Strzelce powiat Kutnowski
- Łask powiat Łaski
- Łęczyca powiat Łęczycki

Wśród wyróżnionych wyrobów przeważały produkty rolnicze, ale znalazły się wśród wyróżnionych produkty wysoko-przetworzone: kolektury słoneczne (Łęczyca), płytki ceramiczne (Opoczno), lek Oeparol (Tuszyn) oraz agregaty i wały (Krośniewice).

22. Niewykorzystane zasoby w gminach mogące stać się w przyszłości nośnikiem rozwoju

Wśród 68 przebadanych gmin, 22 – tj. 32% - wskazuje na tereny i ich status własnościowy jako przyszły nośnik rozwoju. Jednakże tylko 6 z nich, tj.:

- Tomaszów Mazowiecki powiat Tomaszowski
- Krośniewice powiat Kutnowski
- Biała Rawska powiat Rawski
- Andrespol powiat Łódzki Wschodni
- Sokolniki powiat Wieruszowski
- Głowno powiat Zgierski

wskazały na posiadanie terenów przygotowanych dla potencjalnych inwestorów i dysponujących odpowiednim poziomem zainwestowania infrastrukturalnego (pytanie 15). Na strukturę agrarną, jako nośnik rozwoju, wskazało 9 gmin, na wolne

powierzchnie produkcyjne 15 gmin. Wysoko wykwalifikowane kadry to wskazanie 8 gmin, surowce wskazało 6 gmin, walory środowiska naturalnego – 4 gminy, infrastruktura turystyczna – 3 gminy (przy czym gminy te nie wskazały jednocześnie na środowisko naturalne ani walory turystyczno-rekreacyjne jako nośnik rozwoju. Za szansę rozwoju 8 gmin uznało korzystne położenie, a 3 gminy wskazały na lokalne produkty. Należy podkreślić, iż tylko 84% badanych gmin potrafiło wskazać niewykorzystane zasoby, jakie mogą w przyszłości stać się nośnikami rozwoju.

23. Rodzaje działalności, jakie będą się rozwijać w przyszłości

Spośród działalności takich jak: przemysł, usługi, rolnictwo, przetwórstwo żywności, turystyka, drobna wytwórczość, handel, sektor MŚP, logistyka, budownictwo, ochrona zdrowia lub inne, gminy wskazały maksymalnie 3 rodzaje działalności jako przyszłe kierunki rozwoju. Większość gmin wskazywała 2 lub 1 rodzaje działalności. Najwięcej wskazań uzyskało rolnictwo, które jako przyszły kierunek rozwoju wskazały 24 gminy. 19 gmin wskazało na turystykę, 15 gmin na usługi, a na przemysł 11 gmin. W rozwoju sektora MŚP przyszłość widziały tylko 2 gminy. Jak wykazały badania, w większości przypadków przyszłość gminy dąży do utrwalenia istniejącej struktury gospodarczej.

24. Strategie rozwoju gmin

Jak wykazały badania, 68 gmin, które odesłały ankietę, tylko 49% z nich posiada opracowaną strategię rozwoju. Wśród tych gmin za strategiczne kierunki rozwoju przyjęte w strategiach uznawano rolnictwo, turystykę, handel, budownictwo, przetwórstwo żywności. W znacznie mniejszym zakresie sektor MSP, przemysł, ochronę zdrowia i ochronę środowiska.

Załącznik nr 2

Wyniki badań ankietowych powiatów

CHARAKTERYSTYKA SFERY GOSPODARCZEJ POWIATU RADOMSZCZAŃSKIEGO

Powiat Radomszczański (ziemski) zalicza się do grupy największych obszarowo i ludnościowo powiatów województwa łódzkiego. Powierzchnia to 1443 km², a liczba mieszkańców szacowana jest na ponad 120 tys. Stopa bezrobocia jest wysoka i wynosi 19,8%.

Struktura działalności gospodarczej powiatu jest według wyników badań następująca:

przemysł	15%
budownictwo	5%
rolnictwo	25%
handel	10%
transport	10%
usługi	20%
pozostałe	5%

(przetwórstwo rolne, agroturystyka)

Najbardziej dynamicznie rozwija się w ostatnich latach przemysł mięsny i spożywczy, rolnictwo oraz agroturystyka.

Najważniejsze podmioty gospodarcze funkcjonujące w powiecie to:

- Fameg (meblarstwo),
- Metalurgia (metalowy),
- Ted (betoniarstwo),
- Gaik (przetwórstwo mięsne),
- Dobropasz (produkcja pasz dla zwierząt)
- Continental (produkcja opakowań)
- Korner

Z grupy wymienionych przedsiębiorstw podmioty innowacyjne to:

Gaik (nowoczesne produkty), Dobropasz (nowoczesne rozwiązania techniczne), Continental (nowoczesne formy organizacyjne), Korner (nowoczesna organizacja kooperacji).

Obecnie w fazie procesu inwestycyjnego na terenie powiatu są podmioty zaliczone przez respondentów do branży meblarskiej i agroturystycznej. Jedynie huta szkła „Rozalia” przeszła pomyślnie okres transformacji i obecnie można ten podmiot uznać za rozwojowy.

Na terenie powiatu zlokalizowane są 3 podmioty gospodarcze o kapitale zagranicznym i wszystkie działają w branży metalowej. Kraj pochodzenia kapitału to Włochy, Wielka Brytania, Niemcy. Produkty tych podmiotów są konkurencyjne na rynku krajowym i zagranicznym. W okresie transformacji nie powstały w powiecie nowe podmioty gospodarcze, które miałyby istotne znaczenie dla poprawy sytuacji

gospodarczej regionu. nie rozwinął się dynamicznie sektor MŚP, duże podmioty gospodarcze nie są źródłem innowacji dla mniejszych podmiotów. Przyczyną tego faktu jest to, że w powiecie brak jest przedsiębiorstw, które mogłyby stanowić wzory działań innowacyjnych.

W rolnictwie nie dokonuje się restrukturyzacja. Produkty rolnicze wytwarzane w powiecie Radomszczańskim w około 10% trafiają na rynek azjatycki, afrykański, europejski.

Na terenie miasta Radomia znajduje się specjalnie przygotowany obszar (180 ha bez uzbrojenia) pod inwestycje. Teren jest własnością miasta Radomia.

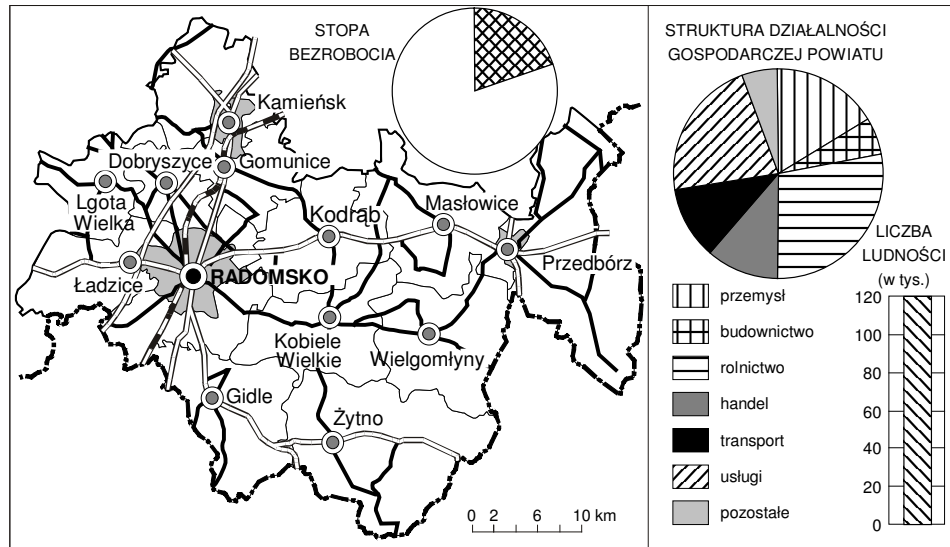
Powiat nie prowadzi aktywnej polityki pozyskiwania inwestorów, nie ma tu parku technologicznego, przemysłowego albo inkubatora przedsiębiorczości. Występuje natomiast skupisko przedsiębiorstw zajmujących się wytwórstwem mebli. Między lokalnymi podmiotami wywiązały się silne więzi kooperacyjne. W przyszłości na rzecz poprawy sytuacji gospodarczej powiatu mogłyby być wykorzystywane takie atuty, jak: położenie przy ważnych szlakach komunikacyjnych, kadry przemysłu meblarskiego, tereny o walorach rekreacyjnych.

W przyszłości w powiecie szanse na rozwój przedsiębiorczości (tradycje, wykwalifikowana kadra), produkcja żywności ekologicznej (tania siła robocza, niezanieczyszczone gleby).

W strategii powiatu przyjęto, iż za strategiczne działalności gospodarcze uznaje się przemysł meblarski, agroturystykę, przemysł spożywczy.

Podsumowanie

Powiat nie jest przedmiotem zainteresowania kapitału zagranicznego. Rozwija się w oparciu o lokalne zasoby, przy czym można uznać, iż występuje proces kontynuacji funkcjonowania podmiotów, które przeszły okres transformacji systemowej. Nie rozwija się dynamicznie sektor MSP. Podstawą gospodarki są branże: meblowa, przetwórstwa rolno-spożywczego, rolnictwo oraz agroturystyka. Branża meblowa jest na tyle silna, iż można mówić o wystąpieniu skupisk przedsiębiorstw zaliczonych do tej branży.

Powiat Radomszczański

CHARAKTERYSTYKA SFERY GOSPODARCZEJ POWIATU WIERUSZOWSKIEGO

Powiat Wieruszowski (ziemski) zalicza się do grupy mniejszych obszarowo i ludnościowo powiatów województwa łódzkiego. Powierzchnia to 576 km², liczba mieszkańców w przybliżeniu wynosi ponad 42 tys. Stopa bezrobocia w stosunku do przeciętnej dla województwa łódzkiego jest niska i wynosi 12,1%.

Struktura działalności gospodarczej powiatu jest według wskazań uzyskanych w badaniach następująco:

przemysł	52%
budownictwo	0%
rolnictwo	20%
handel	8%
transport	0%
usługi	5%
pozostałe	15%

(edukacja i ochrona zdrowia, opieka społeczna)

Zatem w strukturze działalności gospodarczej powiatu Wieruszowskiego największą wagę ma przemysł oraz rolnictwo. Najbardziej dynamicznie rozwija się przemysł, usługi oraz rolnictwo..

Najważniejsze podmioty gospodarcze funkcjonujące w powiecie to:

- „Pfleiderer Prospan” S.A. (produkcja płyt wiórowych)
- HM „Helwetia Meble” Sp. z o.o. (meble)
- „STOLWIT” (meble)
- Zakłady Mięsne „Marko Walichnowy”
- Przedsiębiorstwo Przetwórstwa Mięsnego „Polesie” sp. z o.o.
- Zakłady Przetwórstwa Mięsnego „Na Koćminie”
- „Agrecol” (nawozy specjalistyczne).

Cztery z nich – „Pfleiderer Prospan”, „Agrecol”, „Helwetia Meble” oraz „Polesie” – można zaliczyć do powiatowych liderów w zakresie innowacji. Inwestycje dokonywane w powiecie koncentrują się w branży meblowej oraz przetwórstwa mięsnego. Jedynie „Pfleiderer Prospan” S.A. jest podmiotem, który przeszedł pomyślnie proces restrukturyzacji i obecnie można go uznać za rozwojowy.

Na terenie powiatu zlokalizowały się 3 podmioty o kapitale zagranicznym (Niemcy, Dania, Szwajcaria). Produkty tych podmiotów są konkurencyjne na rynku krajowym i zagranicznym.

W okresie transformacji gospodarki nie powstały w powiecie nowe podmioty, które podniosłyby pozycję gospodarczą regionu. Nie odnotowano dynamicznego rozwoju sektora MSP.

Duże podmioty gospodarcze nie są źródłem innowacji dla sektora MŚP. Działają w tradycyjnych branżach.

Procesy restrukturyzacji zachodzą w rolnictwie. Występuje powiększenie gospodarstw, tworzenie gospodarstw agroturystycznych, powstają specjalistyczne gospodarstwa (hodowla trzody chlewnej, mleka).

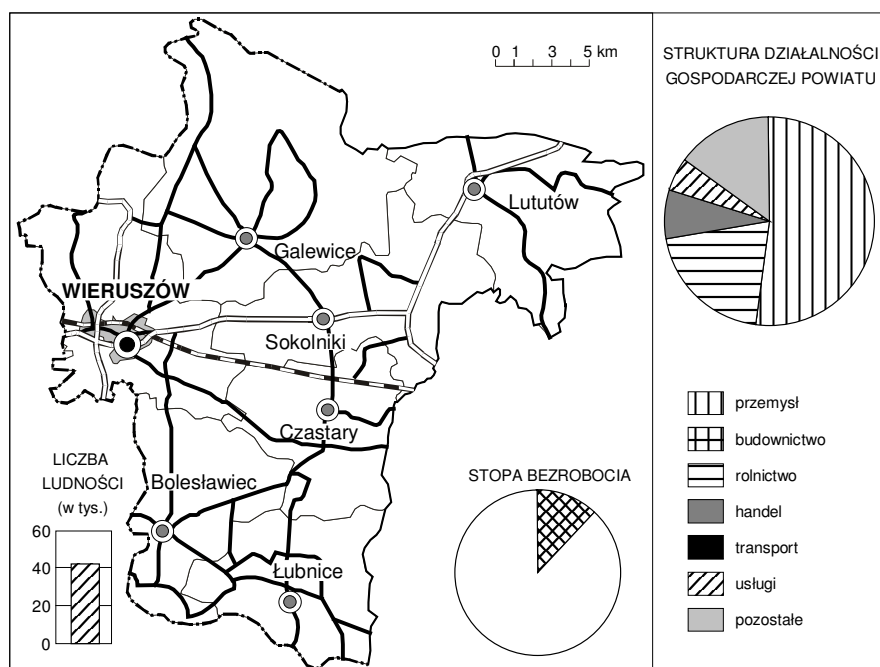
W powiecie Wieruszowskim nie ma specjalnie przygotowanych terenów dla inwestorów, nie ma parków technologicznych, przemysłowych czy inkubatorów przedsiębiorczości.

Występują natomiast skupiska przedsiębiorstw w branży meblarskiej i przetwórstwa mięsnego. Między lokalnymi przedsiębiorstwami wywiązały się silne więzi kooperacyjne.

Wykwalifikowana kadra oraz walory turystyczne są zasobami, które w przyszłości mogłyby stać się nośnikiem rozwoju gospodarczego powiatu. Przyszłość rozwoju gospodarczego powiatu można łączyć z rozwojem branży meblarskiej oraz mięsno-spożywczej (rozwój w oparciu o lokalną bazę surowcową). W strategii powiatu przyjęto, iż za strategiczne działalności gospodarcze uznaje się przemysł meblowy, przetwórstwo rolno-spożywcze oraz produkcję zdrowej żywności.

Podsumowanie

W powiecie Wieruszowskim za dominujące i przyszłościowe rodzaje aktywności gospodarczej należy uznać przemysł meblowy, przetwórstwo rolno-spożywcze, rolnictwo (produkcja zdrowej żywności).

Powiat Wieruszowski

CHARAKTERYSTYKA SFERY GOSPODARCZEJ POWIATU RAWSKIEGO

Powiat Rawski (ziemski) zalicza się do grupy mniejszych obszarowo i ludnościowo powiatów województwa łódzkiego. Powierzchnia wynosi 646 km². Liczba ludności w przybliżeniu wynosi niecałe 50 tys. osób. Stopa bezrobocia w stosunku do przeciętnej w województwie łódzkim jest niska i wynosi ~ 12,6%.

Struktura działalności gospodarczej powiatu jest według wskazań uzyskanych w badaniach następująca:

przemysł	20%
budownictwo	5%
rolnictwo	40%
handel	20%
transport	5%
usługi	10%

Zatem w strukturze działalności gospodarczej powiatu Rawskiego największą wagę ma rolnictwo, a następnie przemysł i handel.

Najbardziej dynamicznie w ostatnich latach rozwijają się usługi, działalność produkcyjna oraz handel.

Najważniejsze podmioty gospodarcze funkcjonujące w powiecie to:

- „Metalbud” (produkcja urządzeń do produkcji mięsa)
- „Herco” (produkcja gwoździ)
- „Food-Service” (przetwórstwo mięsa)
- „M-ka” (meble)
- „Contact-Center” (usługi telemarketingowe)
- „Elcal” (produkcja grzejników, maszyn i urządzeń dla przemysłu piekarniczego)
- „Hagmed” (tworzywa sztuczne i wyroby dla medycyny)
- „Stanley”, „Iveti” (odzież)

Trzy spośród nich uznano za innowacyjne. Są to „Hagmed”, „Metalbud”, „Elcal”. Obecnie „Food-Service” podjął działalność inwestycyjną, w wyniku czego w przyszłości można spodziewać się poprawy sytuacji gospodarczej w powiecie.

Na terenie powiatu jest zlokalizowanych 5 podmiotów o kapitale zagranicznym. Produkują oni takie wyroby, jak: gwoździe, betoniarki, wyroby z poliestru. Kapitał pochodzi z Belgii i Włoch. Nowe podmioty gospodarcze, które powstały w powiecie w oparciu o kapitał zagraniczny, to: „Herco”, Belle-Poland, „M-ka” oraz „Food-Service”.

Restrukturyzacja w rolnictwie dotyczy przede wszystkim prywatyzacji gruntów po PGR i po byłych spółdzielniach produkcyjnych, powstają gospodarstwa specjalistyczne (głównie sadownicze). Produkty rolne powiatu w 10%-15% sprzedawane są na rynkach wschodnich oraz w Niemczech.

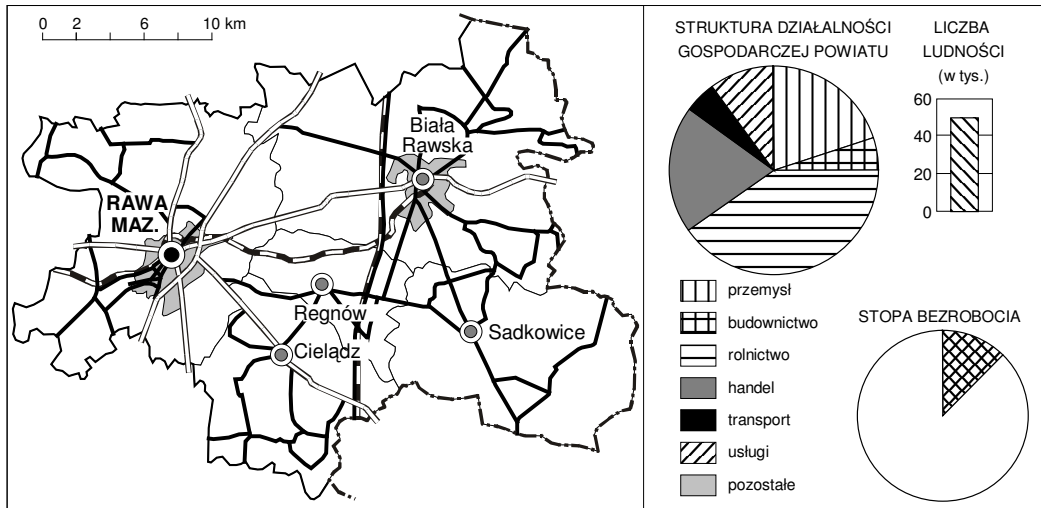
W powiecie są tereny specjalnie przygotowane dla inwestorów. W sumie około 113 ha (tereny uzbrojone i nieuzbrojone).

Na terenie powiatu występują skupiska przedsiębiorstw o tym samym lub zbliżonym profilu produkcji. Dotyczy to producentów owoców (jabłek) i warzyw. Nie wykształciły się jednakże więzi kooperacyjne między lokalnymi przedsiębiorcami. W przyszłości –

zgodnie z założeniami strategii – rozwijać się będą dynamicznie przetwórstwo mięsa, owoców, warzyw, konfekcjonowanie odzieży oraz przemysł maszynowy.

Podsumowanie

W powiecie Rawskim za dominujące i przyszłościowe rodzaje aktywności gospodarczej należy uznać rolnictwo, przetwórstwo mięsa, owoców, warzyw oraz przemysł maszynowy.

Powiat Rawski

CHARAKTERYSTYKA SFERY GOSPODARCZEJ POWIATU ŁÓDZKIEGO WSCHODNIEGO

Powiat Łódzki wschodni zalicza się do jednego z najmniejszych pod względem powierzchni i liczby mieszkańców powiatu województwa łódzkiego. Powierzchnia to 499 km², liczba ludności wynosi w przybliżeniu 62,6 tys. osób. Stopa bezrobocia jest wysoka i osiągnęła wielkość 19,8%.

Struktura działalności gospodarczej powiatu jest według badań następująca:

przemysł	20%
budownictwo	10%
rolnictwo	15%
handel	35%
transport	10%
usługi	5%
pozostałe	5%

Najbardziej dynamicznie rozwija się w ostatnich latach handel (tekstyliami), transport oraz rolnictwo (produkcja trzody chlewnej).

Najważniejsze podmioty gospodarcze funkcjonujące w powiecie to:

- Polros (ogrodnictwo, hodowla ryb, gorzelnictwo, handel tekstyliami)
- C.H. „Ptak” (handel tekstyliami)
- P.H.U. Mag-TEX (handel tekstyliami)
- Afix Sp. z o.o. (handel tekstyliami)
- Biofluid (przemysł spożywczy)
- Grot (przemysł spożywczy)

Jako innowacyjny podmiot w powiecie został wskazany „Agat” Sp. z o.o. posiadająca certyfikaty jakości ISO (jest to nowoczesne biuro projektowe). Podmiot ten przeszedł pomyślnie proces restrukturyzacji w poprzednim okresie.

Intensywne procesy inwestycyjne, mające w przyszłości duże znaczenie dla gospodarki powiatu, występują w strefie ekonomicznej w gminie Rzgów.

W powiecie Łódzkim Wschodnim zlokalizowały się przedsiębiorstwa o kapitale zagranicznym włoskim, szwedzkim oraz francuskim. W sumie jest ich 5. Reprezentują branże materiałów budowlanych oraz motoryzacyjną. Ich produkty są konkurencyjne na rynku krajowym i rynkach zagranicznych.

Nowe podmioty, które powstały w powiecie to „Agat”, firmy bazarowe CH „Ptak”, „Polros”, „Magtex”, „Medax” oraz „Afix”.

W ostatnich latach w powiecie rozwinął się dynamicznie sektor MSP, a duże podmioty są źródłem innowacji dla tego sektora.

W sferze rolniczej najistotniejsze zmiany to przejęcie przez firmę „Polros” dwóch PGR-ów („Gospodarz” i „Żeromin”). Produkty rolnicze wytwarzane na terenie powiatu są produkowane także dla odbiorcy zagranicznego. Powiat nie prowadzi efektywnej polityki w zakresie pozyskania inwestorów.

Na terenie powiatu nie rozwinęły się więzi kooperacyjne między lokalnymi przedsiębiorcami, nie występują skupiska przedsiębiorstw. W przyszłości za niewykorzystane w pełni zasoby powiatu, które mogłyby stać się nośnikiem rozwoju

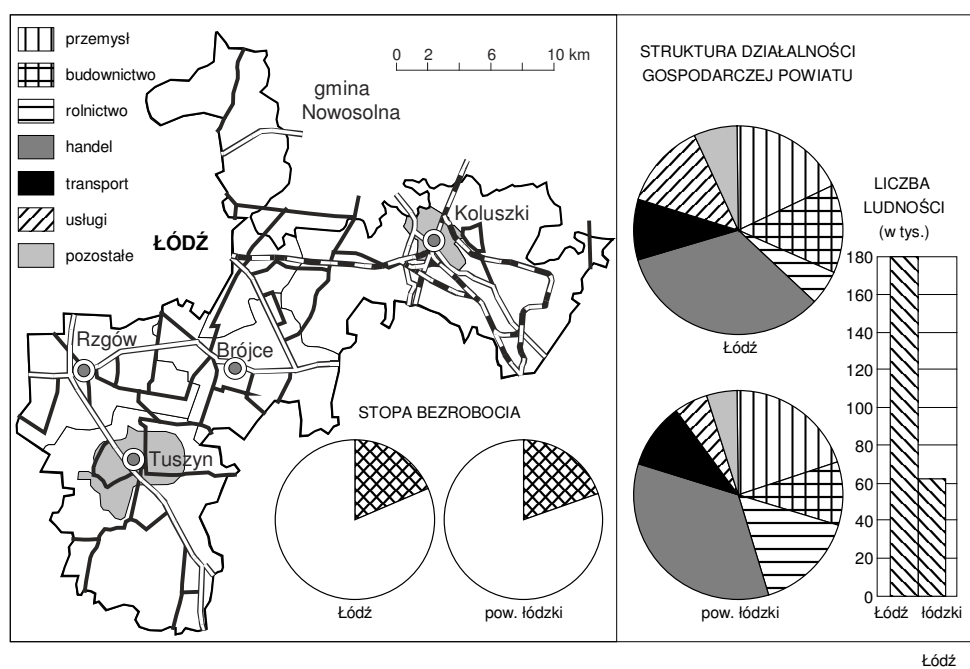
gospodarczego, należy w świetle wyników badań uznać tereny zlokalizowane przy trasie E75 i przyszłej A1 oraz tereny przy kolei w Koluszkach.

Według przewidywań respondentów, w okresie następnych lat będzie dynamicznie rozwijać się wysokotowarowe rolnictwo w gminach Rzgów, Brójce i Tuszyń.

Powiat nie ma opracowanej strategii rozwoju.

Podsumowanie

Obszar powiatu nie jest przedmiotem szczególnego zainteresowania kapitału zagranicznego. Gospodarka powiatu rozwija się w oparciu o proste zasoby (lokalizacja targowisk przy trasie krajowej, rolnictwo). Nie występują skupiska przedsiębiorstw, nie odnotowano koordynacji między lokalnymi podmiotami.

Powiat Wschodni Łódzki i Łódź

Łódź

CHARAKTERYSTYKA SFERY GOSPODARCZEJ POWIATU ŁÓDZKIEGO

Powiat Łódzki (Łódź na prawach) jest największym pod względem liczby ludności powiatem województwa łódzkiego. Powierzchnia wynosi 29 439 ha, a liczba mieszkańców ponad 780 tys.

Struktura działalności gospodarczej powiatu jest według wyników badań następująca:

przemysł	18%
budownictwo	14%
rolnictwo	5%
handel	33%
transport	10%
usługi	13%
pozostałe	7%

rodzaje działalności (targowe, naukowo-badawcze)

Struktura działalności została wskazana na podstawie liczby podmiotów gospodarczych działających w Łodzi w poszczególnych branżach. Najbardziej dynamicznie w ostatnich latach rozwijają się handel, usługi i transport.

Najważniejsze podmioty gospodarcze funkcjonujące w powiecie to:

- Merloni Indesit (produkcja kuchenek)
- Rentsch Polska (produkcja opakowań spożywczych, chemicznych i tytoniowych)
- Shell (dystrybucja gazu i benzyny)
- Bosh-Siemens (produkcja pralek)
- ABB (wdrażanie technologii energetyki i automatyki)
- PGF (sprzedaż i dystrybucja farmaceutyków)
- Zakład Energetyczny Łódź-Teren S.A. (produkcja, obrót i sprzedaż energii elektrycznej)
- Zespół Elektrociepłowni (wytwarzanie ciepła i energii elektrycznej)
- mBank (bankowość internetowa)

Za innowacyjne w Łodzi zostały uznane dwa podmioty: ABB – nowoczesne rozwiązania w dziedzinie technologii energetycznych oraz Rentsch – producent opakowań spełniających wysokie wymagania jakościowe.

Na terenie powiatu działalność inwestycyjną prowadzi szereg podmiotów gospodarczych. Po zakończeniu inwestycji działalność tych podmiotów będzie miała istotne znaczenie dla gospodarki Łodzi. Są to następujące inwestycje:

- Rozbudowa Merloni Indesit – kooperanci
- Royal Philips Electronics (Holandia) – centrum usług księgowych, do końca 2003 r. przewiduje się zatrudnienie 80 osób, a do końca 2004 r. jeszcze 100 osób
- Hutchinson S.A. (Francja) – produkcja uszczelek, zainwestowano 21 mln euro, docelowo powstanie 70 miejsc pracy
- Hollmuller Łódź (Niemcy) – produkcja automatów do wytwarzania płytek drukowanych, przewidywane zwiększenie zatrudnienia o 50 osób
- Polska Telefonii Cyfrowa Sp. z o.o. (Niemcy); Centrum Obsługi Klienta Ery GSM, w którym zatrudniono 113 osób, a do końca roku przybędzie jeszcze 40 osób. Koszt inwestycji wyniósł 11,2 mln zł

- Gilite Poland S.A. (USA) – firma zainwestowała 10 mln euro w nowoczesny park maszynowy, który został wprowadzony do istniejącego w Łodzi zakładu produkcyjnego
- CABLEX Sp. z o.o. (Słowenia) – teren o pow. ok. 6 tys. m² pod budowę montowni akcesoriów elektrotechnicznych dla sprzętu AGD

Według wyników badań do branż, które pomyślnie przeszły okres transformacji i obecnie można je uznać za rozwojowe można zaliczyć przemysł odzieżowy oraz handel.

Na terenie powiatu zlokalizowanych jest ok. 60 podmiotów o kapitale zagranicznym reprezentujących następujące branże: hipermarkety, produkcja sprzętu AGD, produkcja opakowań, dystrybucja gazu i benzyny, produkcja napojów, odzieży, materiałów budowlanych, telekomunikacja, spedycja, hotele, elektronika.

Produkty podmiotów o kapitale zagranicznym są konkurencyjne na rynku krajowym i na rynkach zagranicznych. W okresie transformacji gospodarki powstały w Łodzi nowe podmioty gospodarcze w oparciu o kapitał zagraniczny, które w zdecydowany sposób wpłynęły na poprawę sytuacji powiatu. Są to przedsiębiorstwa produkujące sprzęt AGD oraz centra rozliczeniowe.

W ostatnich latach w powiecie rozwinął się dynamicznie sektor MŚP. Są to przede wszystkim przedsiębiorstwa handlowe i usługowe. Duże podmioty gospodarcze powiatu są źródłem innowacji dla sektora MSP.

Procesy przekształceń w rolnictwie w powiecie można scharakteryzować w następujący sposób:

Użytki rolne w Łodzi znajdują się we władaniu spółek, spółdzielni oraz indywidualnych właścicieli (przyjmuje się, że proces prywatyzacji jest zakończony). Przeciętna wielkość gospodarstwa według spisu rolnego z 2002 r. wynosi 3,04 ha (jest mniejsza o 0,86 ha w stosunku do spisu z 1996 r.). świadczy o postępującym rozdrobnieniu i jest zjawiskiem charakterystycznym dla dużych miast (podział na działki, zmiana przeznaczenia użytkowania na grunty rolne itp.). Równocześnie występuje zainteresowanie zwiększeniem obszaru gospodarstwa; wprowadzeniem specjalizacji, jak np. uprawa malin, truskawek, borówki amerykańskiej, warzyw, kwiatów doniczkowych i ciętych, krzewów ozdobnych, chowu strusi, drobiu, produkcji mleka i żywca wieprzowego. w gospodarstwach specjalistycznych produkcja prowadzona jest na dobrym poziomie z wykorzystaniem osiągnięć postępu biologicznego i technicznego. Niektóre gospodarstwa posiadają certyfikaty jakości.

Produkty rolnicze wytwarzane w powiecie są produkowane dla odbiorcy zagranicznego. Około 20% produkcji trafia na rynek duński, francuski, hiszpański, słowacki, czeski, rosyjski, angielski, ukraiński, holenderski. Gospodarstwa zajmujące się produkcją zbóż, mleka i mięsa nie sprzedają swojej produkcji bezpośrednio na rynki zagraniczne, ale pośrednio, poprzez dostawy do wyspecjalizowanych w przetwórstwie zakładów. Produkcja rolna ma dla powiatu marginalne znaczenie.

Na terenie powiatu łódzkiego występują specjalne przygotowane obszary przeznaczone dla inwestorów. Potencjalnym inwestorom oferuje się nieruchomości komunalne, nieruchomości zbywane przez syndyków i likwidatorów przedsiębiorstw. Terenami specjalnymi dla inwestorów dysponuje utworzona w 1997 r. Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna.

Ponieważ prowadzi aktywną politykę w celu pozyskania inwestorów organizuje się misje gospodarcze, bezpośrednie spotkania z przedstawicielami firm zagranicznych,

uczestniczy się w targach nieruchomości, przygotowuje się materiały reklamowe itd. W Łodzi funkcjonuje Fundacja Inkubator – ośrodek wspierania przedsiębiorczości, Park Naukowo-Technologiczny jest w fazie organizacji. W powiecie występują skupiska przedsiębiorstw. Są to przede wszystkim przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją sprzętu AGD. Wiele firm działa już w tej branży, obecnie tworzy się skupisko kooperantów Merloni Indesit. Między lokalnymi podmiotami wywiązały się silne więzi kooperacyjne.

W Łodzi produkowane wyroby uzyskały liczne certyfikaty jakości. Większość przedsiębiorstw działających w powiecie posiada certyfikaty jakości.

Duża liczba przedsiębiorstw działających w Łodzi bierze udział w różnych konkursach oraz targach krajowych i międzynarodowych i otrzymuje szereg wyróżnień i nagród. Laureatami ostatnich edycji konkursu „Teraz Polska” były m.in. firmy: PHU „Petecki”, Fabryka kosmetyków Pollena Ewa S.A., Przedsiębiorstwo Robót Mostowych MOSTY – Łódź S.A., Laboratorium Kolastyna, Zakłady przemysłu Dzierwiarskiego Olimpia S.A., Fabryka Kotłów i Radiatorów „Fakora”, Zakłady Farmaceutyczne Polfa – Łódź S.A., Wólczanka S.A.

Według wyników badań, w przyszłości w powiecie Łódzkim nośnikami rozwoju gospodarczego mogą być wolne powierzchnie, wysoko wykwalifikowane kadry, położenie (planowane skrzyżowanie autostrad w pobliżu Łodzi), ewentualnie lokalizacja lotniska transkontynentalnego w pobliżu Rawy Mazowieckiej. W przyszłości będą się rozwijać w Łodzi usługi finansowe, bankowe, ubezpieczeniowe, imprezy wystawiennicze, targowe, usługi logistyczno-transportowe.

Powiat nie ma opracowanej strategii rozwoju.

Narzędziem planowania strategicznego w Łodzi jest wieloletni Program Inwestycyjny, który obejmuje planowanie inwestycji w kilkuletniej perspektywie. Od 2004 r. stanowi on załącznik do uchwały budżetowej miasta, co gwarantuje, że zaplanowane środki inwestycyjne znajdują się w budżecie danego roku. W zakresie wydatków majątkowych w WPI ustalono następujące priorytety:

- poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności komunikacyjnej,
- rewitalizacja kwartałów zabudowy śródmiejskiej,

przygotowanie środków finansowych dla realizacji przedsięwzięć ważnych z punktu widzenia rozwoju miasta (rozbudowa lotniska Lublinek),

poprawa jakości miejskiego środowiska naturalnego poprzez budowę sortowni odpadów kontynuację budowy GOŚ ŁAM.

Podsumowanie:

Powiat Łódzki odznacza się - w porównaniu do innych powiatów województwa łódzkiego - najsilniejszymi powiązaniem między łódzkimi podmiotami oraz tym, iż sektor MSP jest zasilany innowacjami przez duże podmioty gospodarcze.